



# BORGÅ ENERGI

BORGÅ ENERGI -BOLAGENS KUNDTIDNING 2/2009

**Hanne Kauppinen:**

**”Dansen skänker glädje och ger energi”**

Sidan 8

**Stämningsfull  
höstkväll**  
med gårds-  
belysning

Sidan 14

**En rejälare  
värld**  
med dokumentär-  
filmens hjälp

Sidan 6

**Vind-  
kraften**  
är framtidens  
teknologi

Sidan 4



## Elektriciteten i Finland är inte dyr

A vvecklingen av fabriksanläggningar inom skogsindustrin har fortsatt och gjort tusentals människor arbetslösa, många också här i Östnyland. Det är en beklaglig utveckling, som långt får tillskrivas den globala ekonomiska krisen. Efterfrågan på träförädlingsprodukter minskar med sjunkande priser som följd.

Skogsindustrin påminner också om att prisnivån i Finland är hög. Råvaran är dyrare och transportkostnaderna högre än i många andra länder, vilket gör det svårt att hävda sig i en allt hårdare konkurrens.

I värsta fall ser industrin då ingen annan utväg än att stänga hela fabriker när det inte med kostnadsnedskärningar i olika former gått att säkra lönsamheten.

Skogsindustrin hävdar också att elpriserna är höga och en bidragande orsak till att situationen på många håll blivit ohållbar. Internationell statistik visar emellertid att priset på industrielektricitet är lägre i Finland än i flertalet andra europeiska länder. De facto hör elektriciteten i Finland till de förmånligaste i hela Europa.

Det gäller också hushållslektriciteten, som i förhållande till köpkraften är Europas billigaste. Svenska och norska hushåll betalar till exempel drygt en tredjedel mer för sin el än hushållen i Finland.

Problemet för skogsindustrin är det att priserna på träförädlingsprodukter allt mera påverkas av producentländer utanför Europa, där inte bara transporter, råvaror och arbetskraft är billigare utan på vissa håll kanske också elektriciteten. Men där finns å andra sidan inte den sociala trygghet, hälso- och sjukvård som långt förklarar välfärdsstaternas högre prisnivå.

Tillgången till elektrisk energi är avgörande för upprätthållandet av välfärden och för tryggheten av en fortsatt tillväxt. Elektriciteten får inte tillåtas bli en bristvara, inte heller i alltför hög grad en importvara. I princip gäller den enkla regeln om tillgång och efterfrågan som prissättare också i fråga om elektriciteten.

Både industri och hushåll gagnas av en energipolitik, som tar fasta på att täcka en så stor del av elkonsumenterna som möjligt med egen produktion. Det förutsätter vid sidan av en kärnkraftsutbyggnad också en målmedveten satsning på småskalig, decentraliserad elproduktion.

På det lokala och regionala planet har Borgå Energi redan länge tillämpat en liknande politik. Bolaget har kunna hålla sina elpriser på en konkurrenskraftig nivå tack vare bland annat egen produktion och förmånliga andelar och kvoter i andra bolag, vilket minskar beroendet av den dyra marknadslektriciteten.

**Patrick Wackström**  
verkställande direktör

UTGIVARE | Borgå Energi -bolagen  
Mannerheimgatan 24, PB 95  
06101 BORGÅ  
tfn (019) 661 411  
fax (019) 661 4211  
www.porvoonenergia.fi  
CHEFREDAKTÖR | Nina Fransas

REDAKTION & LAYOUT |  
peak press & productions oy  
Skepparegatan 2, 07920 Lovisa  
www.peakpress.net  
REDAKTIONSCHEF |  
Noora Lintukangas  
AD | Eeva Kangas

PÅRMBILD | Eeva Kangas  
TRYCKERI | Kirjapaino Uusimaa  
Industrivägen 19, PB 15,  
06151 BORGÅ  
www.kirjapainousimaa.fi  
UPPLAGA | 32 600 st.

## Innehållsförteckning

<b>Vindkraft</b> .....	4	<b>Fjärravläsning av fjärrvärmemätarna</b> .....	12
Borgå Energi utreder vindkraften.		De första 200 kunderna ansluts till systemet redan i höst.	
<b>Nyheter</b> .....	5	<b>Slutet på en era</b> .....	13
Den nya elstationen i Tolkis, Totalrenovering av Amistos studenthärberge.		Christer Allén, som har utfört sitt livsverk på Borgå Energi, går i pension.	
<b>Människan</b> .....	6	<b>Gårdsbelysning</b> .....	14
Dokumentärfilmaren Petteri Saario vill styra världen i rejälare riktning med sina filmer.		Ljusets och skuggornas dans i trädgården.	
<b>Företagaren</b> .....	8	<b>Parkbelysning</b> .....	15
Danspedagogen och företagaren Hanne Kauppinen erbjuder mångsidig dans som en del av konst- och etikettfostran.		Borgå Elnät står för belysningen i stadens nyaste park.	
<b>Den flitiga motionärens Borgå</b> .....	11	<b>Borgå Energis försäljare presenterar sig</b> .....	16
Idrottsföreningarna och de privata etablissemangen verkar aktivt inom området.		Servicepersonalen svarar på kvistiga frågor.	

s.8



Svara och  
vinn!

### Vilken är den intressantaste artikeln i det här numret av kundtidningen?

Bland dem som svarar lottar vi ut ett presentkort värt 200 euro till hemelektronikaffären Gigantti i Borgå. Skicka ditt svar till oss senast 30.11.2009.

#### Läsartävlingen

Vi ställde samma fråga i läsartävlingen i numret 1/2009 och fick 591 svar. Den överlägset populäraste artikeln var "Energispartips för hushåll", som fick hela 350 röster. Bland dem som deltog i läsartävlingen lottade vi ut en supé för två personer på restaurang Wanhala Laamanni i Borgå. Fru Fortuna gynnade den här gången **Sirpa Vuorio**. Priset överräcktes av elförsäljningschef **Markus Weckström**.



Mitt svar: \_\_\_\_\_

Namn: \_\_\_\_\_

Adress: \_\_\_\_\_

Postnummer: \_\_\_\_\_

Telefon: \_\_\_\_\_

Adressaten  
betalar  
portot

**Borgå Energi -bolagen**

Kod 5006633

06103 SVARFÖRSÄNDELSE

# Vinden ger också el

Vindkraftens andel av Borgå Energis elanskaffning är i dag 0,4 procent.

Det är inte mycket, men andelen kan komma att växa kännbart på 2010-talet.

Och redan nu är den större än vindkraftens andel av hela landets elförsörjning.

TEXT: Rolf Gabrielsson BILD: Niclas Mäkelä ILLUSTRERING: Shutterstock

**B**orgå Energi har målmedvetet satsat på sådan energiproduktion, som inte förorsakar koldioxidutsläpp. Bolaget har i detta avseende hunnit betydligt längre än många andra företag i branschen.

I sin elanskaffning beaktar Borgå Energi hela tiden de krav miljö ställer. Bolaget har bland annat köpt andelar i kraftverk, som producerar miljövänlig vindenergi. Egna vindkraftverk är inte aktuella.

Östra Nylands förbund kartlade för något år sedan möjligheterna att placera vindkraftverk inom landskapets hank och stör. Utan större framgång. Söderskär och kobbarna söder om Pellinge kunde komma i fråga, men mot dessa platser talar naturskyddssynpunkter och många andra faktorer.

Den vindkraft Borgå Energi för närvarande disponerar täcker etthundra eluppvärmda egnahemshus årsbehov av elektricitet. Elektriciteten kommer från Pohjolan Voimas vindkraftverksparke i Karleby, Kristinestad, Uleåborg och Kemi.

## Framtidens teknologi

Direktör **Akke Kuusela** uppger, att Borgå Energi deltar i utredningarna av många nya vindkraftverksprojekt.

– Om de förverkligas kan vi i betydande grad öka vindkraftens andel av vår elanskaffning, säger Kuusela, som ansvarar för Borgå Energis elhandel och utveckling.

Lönsamheten är alltså det största hindret på vindkraftens väg mot en större andel i energiförsörjningen. I motsats till många andra europeiska länder har Finland inget stödssystem för vindkraft. Följden är att utvecklingen stannar på stället.

En arbetsgrupp tillsatt av Arbets- och näringsministeriet avlät i våras en mellanrapport, i vilken gruppen som stödform föreslår ett system med inmatningstariffer. Elproducenten garanteras ett bestämt pris och om marknadspriset är lägre än det betalar elkonsumenterna skillnaden.

Det är möjligt att systemet tas i bruk redan nästa år.

Viljan att investera i vindkraft är många gånger större än Finlands officiella vindkraftsmålsättning. Statsmakten har satt som mål 2000 megawatt vindkraft år 2020 medan projekt på sammanlagt 7000 megawatt redan nu befinner sig i planeringsstadiet.

De följande vindkraftverksparkeerna planeras nästan uteslutet för offshoreförhållanden. Storleksklassen på parkerna är 100-500 megawatt, vilket betyder att det kan finnas upp till etthundra möllor i en enda vindkraftverkspark.

De vindkraftsparker, som nu anläggs i Kemi och Uleåborg, är på 10-30 megawatt med en kraftverksstorlek på 3 megawatt.

– Vindkraftverkens utveckling för mot allt större enheter. Vi går mot en storlek på fem megawatt per mölla, förutsäger Akke Kuusela och förklarar att större enheter betyder lägre enhetskostnader.

De projekt, i vilka Borgå Energi deltar, finns på ett undantag när alla i havsområden. I Kopsa i Brahestad kartläggs som bäst vindförhållandena i inlandet. I det här projektet är Borgå Energi med via Kanteleen Voima.

Kuusela är övertygad om att vindkraften har en framtid.

– Dess betydelse kommer att öka. Den ger oss en möjlighet, visserligen tillsvidare en rätt så dyr en, att minska koldioxidutsläppen. Fastän vi ännu tvingas betala ett pris för vindkraftens miljönytta kommer den dag, då vindkraften är ekonomiskt självbärande. ☺



Direktör Akke Kuusela är övertygad om att vindkraften i framtiden blir ekonomiskt självbärande. Tills dess måste den subventioneras. I annat fall nås inte målsättningen på 2000 megawatt år 2020.

## Nyheter



Direktör Magnus Nylander är nöjd. Den nya elstationen i Tolki med tillhörande ställverk har planenligt kunnat tas i bruk.

BILD: Niclas Mäkelä

## Ny elstation i Tolki

Borgå Energi har byggt en ny elstation i Tolki. Den har modern teknik och kapacitet, som räcker till för förbrukningsökningar för tiotals år framåt.

Den nya tekniken innefattar bland annat en felsökningsautomatik, med vilken det går snabbare och lättare att lokalisera fel i eldistributionen. Tolkielstationen är den andra av bolagets sju elstationer, som utrustats med den här tekniken.

Ett annat exempel på den moderna tekniken är en släckspole, som minskar de korta elavbrotten med upp till 70-80 procent.

– De korta avbrotten, då det egentligen bara blinkar till, är gift för apparater med känslig elektronik som datorer, förklarar Borgå Elnät Ab:s verkställande direktör **Magnus Nylander**.

Arbetena på den nya elstationen inleddes i fjol med markarbeten och fortsattes i våras. Färdig för överlåtelse var stationen med ställverk i mitten på augusti.

## Totalrenovering av Amistos studenthärbärge

Under sommaren renoverades Borgå yrkesinstituts studenthärbärge i Askola. Borgå Elnät Ab deltog i totalrenoveringen som el-entreprenör.

Projektet, som avslutades i augusti, lämpade sig utmärkt för Borgå Elnät.

– Fastigheten har två, delvis tre våningar, och en sammanlagd yta på 1 200 kvadratmeter. Ytan är fördelad på 39 elevrum och gemensamma utrymmen, berättar **Mikael Hämäläinen** från Borgå Elnät Ab.

– Vår uppgift var att totalrenovera byggnadens el- och svagströmsystem.

Nu är el-utrustningen och kablarna förnyade.

– Tidsschemat ställde stora krav. El-systemet är huvudsakligen ytmonterat, vilket innebär att elmontören kunde dra ledningar och installera vägguttag och kontakter först efter att ytorna målats, säger Mikael Hämäläinen.

Studenthärbärgets, som har plats för 50 elever, är beläget intill Amistos verksamhetsställe i Monby i Askola. Rummen är avsedda för en och två personer.

Över tusen ungdomar studerar för grundläggande yrkesexamen vid Yrkesinstitutet i Borgå, det vill säga Amisto. Amisto har fyra verksamhetsställen i Borgå, samt i Lovisa och i Askola.

Borgåbosatta **Petteri Saario** tröttnade i början på 1990-talet på att vara journalist. Han började i stället göra dokumentärfilmer och blev med tiden dokumentarist på heltid eller hantverkare, som han själv väljer att kalla sig.

– Som journalist gjorde jag hundratals aktualitetsrapporter för tv, försökte påverka med informationens hjälp. Men det öses ju orimliga mängder information över folk från olika håll och dess verkan är ganska diskutabel,

Saario började fundera i helt nya banor. I stället för att gå via hjärnan till hjärtat borde man kanske i stället gå den rakt motsatta vägen.

– Om man på det känslomässiga planet lyckas väcka människor motiverar det kanske dem att själva börja läsa på.

Funderingarna konkretiserade i en dokumentärfilm titlad *Yhden hevosvoiman monitoimikone*. Filmen, som också var en av Saarios allra första produktioner, handlar om kombinationen skogsarbetare och häst och dess återkomst i Finland.

#### Arbetsdryga produktioner

Responsen på filmen blev god och Saario började så småningom ägna sig enbart åt dokumentärfilmsproduktion. Vid det här laget har det hunnit bli ett femtiotal filmer, av vilka många tagit år att producera.

– Tidsmässigt är det *Sergei Verenseisauttaja*, som varit den allra arbetsdrygaste. Jag höll på med den i fem år och den är också min längsta film, 104 minuter, vilket är väldigt mycket för en dokumentärfilm.

Speciellt nöjd är Saario med sin första film från Vitahavskarelen, *Minne hepo, sinne reki* är en berättelse om ett äldre par i en liten by långt från all ära och redlighet, deras kärlek och hur de klarar sig.

– Det är en mycket traditionell dokumentärfilm, som jag jobbat med i flera år. Jag tänkte att den främst skulle intressera människor, som liksom jag är intresserade av ursprungskulturer.

– Det förvånade mig därför stort att den åkte högt upp på tittarlistan i Finland och sågs av miljontals människor i Europa.

Saario har kommit till att det är enkelheten i filmen, som tilltalade och gjorde den så populär.

– Paret i filmen utstrålar äkthet, visar omsorg om varandra, har kontroll över sitt liv och sin levnadsmiljö, det råder fullständig

harmoni även om avsaknaden på alternativ tvingar dem till rätt radikala gärningar.

#### Rädslans geografi och miljöinvaliditer

Saario säger, att filmen fick en stor inverkan på produktionen av många av hans följande filmer.

– En livsform, där människor i stränga förhållanden lyckas komma till rätta på egen hand, är ett sådant värde, som om det går förlorat kan bli ödesdigert. I vårt välfärdssamhälle har vi vant oss vid att det alltid finns en back up, en räddning, men tänk om det en dag inte är på det viset.

Saario är enormt orolig över att människorna har ett allt bräckligare förhållande till sin egen levnadsmiljö. Man har börjat tala om rädslans geografi och miljöinvaliditer.

– Barnens levnadsmiljö krymper hela tiden, de övervakas överallt. Vi skapar räddhågade barn, som inte känner sig hemma i sin egen omgivning. I Borgå är situationen ändå ännu rätt bra.

#### Olikheterna är kreativitetens grogrund

Saario anser också att olikheterna är viktiga, konfronteras man inte med dem skapas ingen kreativitet och utan kreativitet skapas ingenting.

Han behandlar temat i en sexdelad dokumentärfilm, som sänds i TV2 i slutet av året. *Rajankäyntiä* filmades i tre år på den finska respektive ryska sidan av gränsen, från Finska viken till Kolahalvön.

– Det är på gränsplan olikheterna möts, det är där kreativitetens frön finns. I filmserien gör jag också en resa till mitt eget inre och mina fördomar i hopp om att själv finna ny skaparkraft.

Saario har också producerat dokumentärfilmer om energi och drar en lans för effektivare energianvändning.

– Energin är ohyggligt mycket för billig, vilket lett till att man inte i tillräcklig utsträckning försökt spara eller utveckla miljövänligare teknologier. Det bästa sättet att spara energi är att höja kilopriset. Jag förstår inte att det skall vara så svårt att nå fram med det budskapet. Förädlar vi längre och gör bättre produkter, som håller längre, ersätter vi energi, råvara med kunskande och kunnandet baserar sig på kreativitet.

En kraftig satsning på förnyelsebar energi, allt från produktion till effektivare användning, kunde enligt Saario vara en bra överlevnadsstrategi för Finland. 🌱



## Dokumentärer som hantverk

Petteri Saario har som ambition att medverka till att världen utvecklas i en rättvisare riktning. Som verktyg använder han kamera. Hans dokumentärfilmer har prisbelönats i många länder, inte bara i Finland.

TEXT: Rolf Gabrielsson BILD: Niclas Mäkelä

Hantverkaren Petteri Saario och hans verktyg på trappan till filmbolagets arbetsutrymmen i Kiala gårds karaktärsbyggnad i Borgå.

# Sprått på vardagen MED DANS

Hanne Kauppinen, som är företagare och passionerad danslärare, ser det som sin mission att erbjuda mångsidig dansundervisning. Dansen omfattar även konst- och etikettostran.

TEXT: Reija Kokkola BILDER: Eeva Kangas



”Konstfostran  
betonas framförallt  
i barngrupperna.”

**H**anne Kauppinen, som har lett Konstfabrikens dansskola sedan år 2007, visste redan som treåring vad hon skulle bli som stor.

– Balettdansös, som ju är var och varannan liten flickas önskedröm. Då jag var fyra år började jag dansa klassisk balett.

Sedan dess, alltså i hela 28 år, har största delen av Hannes liv handlat om dans. Som 16-åring flyttade borgä flickan Hanne Kauppinen till hjärtat av Savolax för att studera på Kuopio musikgymnasiums danslinje. Studierna fortsatte i Karis och Åbo och därefter blev det Teaterhögskolan, varifrån hon utexamineras år 2006. Den duktiga dansösen har aldrig lidit brist på arbete, varken under studietiden eller senare.

– Jag har steppat och dansat bland annat balett och afro och undervisat i främst modern dans, jazzdans, disco-show och djupstretching. Min repertoar omfattar egentligen allt utom folkdans, säger Hannele med ett leende.

Efter att ha inhämtat tillräcklig kunskap och erfarenhet som dansös, koreograf och danspedagog beslöt Hanne att förverkliga sin länge närda dröm om att grunda en egen dansskola. Hennes hjärta har alltid klappat varmt för den koreografiska biten.

– Min önskan var att kunna försörja mig som dansskoleföretagare och få tid över för koreografisk och konstnärlig planering. Mad facit i hand kan jag konstatera att största delen av min tid har gått åt till att lära mig företagande och

till skötseln av löpande ärenden, säger Hanne med glimten i ögat.

Vid årsskiftet tog livet en ny vändning då Hanne och hennes man fick dottern **Taika**.

Hannes goda kondition gjorde att hon inte behövde varva ner under graviditeten.

– Taika deltog i dansen då jag gav danslektioner med magen i vädret.

## Konst- och etikettostran

Drömmen om en egen dansskola förverkligades då Hanne erbjöds förvärva verksamheten vid den hiphop- och break dance-inriktade eftermiddagsklubben Street Dance World i Borgå. Lärarkåren och ungefär 150 barn och ungdomar ingick i köpet. I takt med att antalet lektioner ökade, trefaldigades



Renoveringen av Konstfabriken medför en del bekymmer, men vetskapen om att vi kan flytta in i den vackra byggnaden efter renoveringen gör att vi klarar påsken. – Jag är själv med i svängen redan i höst, lovar Hanne.



Dansen skänker glädje och välmående.  
– Det handlar om en fysiskt tung hobby.



elevunderlaget och idag har Konstfabrikens danskola hela 560 elever.

Salen fylls med funkis, reggae, hiphop och allt däremellan. Urvalet är stort.

– De flesta eleverna är mellan 4 och 20 år, men vi har även ett par vuxengrupper. Konstfostran betonas framförallt i barngrupperna, där barnen hittar sin egen dansstil och lär sig fungera som medlemmar i en grupp.

Etikettfostran, det vill säga hur man skall vara klädd och hur man uppför sig under lektionerna, är en viktig del av dansundervisningen.

– Jag fick redan som liten lära mig att håret skall vara uppskuret då man kommer till

danslektionen. Idag ser jag tydligt den stora skillnaden i etikettkultur mellan konstdans och till exempel gatudans, säger Hanne.

Hanne betonar att alla, oavsett om de har rastaflätor eller håret i knut, kan bli dansare om viljan finns.

– Jag uppmanar alla att sträva framåt och inte ge upp. Ungdomarna ger mig ett stort mått energi.

#### Kvinnoföretagarlån som grundpåt

Eftersom Hanne är van vid att stå i har företagandet aldrig känts övermäktigt.

– Jag har alltid jobbat mycket. I början gick en avsevärd del av tiden åt till att sköta rutiner och till att få finanserna att gå ihop.

Utan hjälp hade Hanne knappast fått det hela att löpa. Efter en noggrann analys av problempunkter och andra viktiga frågor tog hon kontakt med Förbundet för Finlands Dansläroinrättningar, försäkringsbolag, skatteverket och en bokföreläsare. Hanne fick även värdefull hjälp av nyföretagarcentralen.

– Finnvera beviljade ett kvinnoföretagarlån, utan vilket jag knappast hade kommit igång.

Hanne, som har lagt märke till att man i danskretsar ofta anser att kommersialiseringen kväver det konstnärliga, skulle gärna se en positivare attityd till konstföretagandet.

– Företagandet tar inte alls kål på det

konstnärliga. I Finland är det dessutom väldigt svårt att leva på enbart stipendier och ärligt talat vet jag inte ens om det är önskvärt, säger Hanne.

Hanne tror att ett större stöd till konsten skulle leda till att ungdomarna fick annat att tänka på och göra än att sparka sönder lyktstolpar.

– Det vore fint om alla stötte på konst i olika former där de rör sig. Det skulle ge nya, värdefulla upplevelser, filosoferar Hanne.

– Att göra dans till en produkt är en utmaning, framförallt för koreografen. Mina förebilder är bland annat **Tero Saarinen** och **Kenneth Kvarnström**, vars stilar har rönt stor framgång. 

## Den flitiga motionärens Borgå erbjuder mångsidiga och högklassiga idrotts- och motionstjänster

TEXT: Reija Kokkola BILDER: Futureimagebank

Enligt Borgå stads idrottssekreterare **Helena Forsbäck-Turunen** är borgåborna flitiga motionärer och utbudet av högklassiga idrotts- och motionstjänster stort i Borgånejden.

– En jämförelse av idrotts- och motionstjänsterna i Borgå med motsvarande tjänster i andra städer av samma storlek visar att vi kan vara stolta över vårt stora utbud. I Borgå med omnejd är det lätt att leda in barnen och ungdomarna på idrott och motion. Staden har cirka 135 idrottsföreningar med sammanlagt 17 500 medlemmar, berättar Helena Forsbäck-Turunen.

Idrottsföreningarna, de privata etablissemangen och Borgå stads idrottsväsende verkar aktivt inom hela området.

– Våra ledda grupper för barn och vuxna samlas varje vecka, säger Helena Forsbäck-Turunen.

I Borgå kan man motionera året runt. Staden har tre motionsanläggningar, i vilka personalen arbetar i två skift. Simhallen öppnar igen i höst då underhållsarbetena och semestramna är undanstökade. Barnen i Borgånejden erbjuds dock möjligheter att simma året runt.

– Simundervisning ordnas även för riktigt små barn, som deltar i sällskap med sina föräldrar. Undervisningen, som ges utomhus under sommaren och inomhus under vintern, engagerar sammanlagt hundratals barn, berättar Helena Forsbäck-Turunen.

Simkunnigheten är väldigt viktig eftersom Borgånejden har flera vattenområden som lämpar sig för både sommar- och vinteraktiviteter.

Utöver friidrott erbjuds barnen fotboll, ishockey, innebandy, simning, ritt, gymnastik, dans och mycket mer. Signalen är entydig: alla barn är välkomna med i idrottens och motionens värld!

Detta går helt i linje med artikel 31 i FN:s konvention om barnets rättigheter, som stipulerar att "barnet har rätt till vila, lek och fritid samt rätt att delta i det kulturella och konstnärliga livet".

Utöver idrotts- och motionstjänsterna för barn och unga erbjuder Borgå olika tjänster för specialgrupper  
Läs mer på webbadressen [www.borgå.fi](http://www.borgå.fi).



Fjärrvärmenätet i Lovisa har byggts ut i hisnande fart. I somras drogs fjärrvärmerör längs Trädgårdsgatan och Mariegatan i den historiska nedre staden. På bilden Petri Heikkilä (längst till vänster) och Antti Toikka (i mitten).



## Fjärravläsning av fjärrvärmemätarna

Borgå Energi inledde byggandet av ett radionätsbaserat system för fjärravläsning av fjärrvärmemätarna i somras. De första 200 kunderna ansluts till systemet redan i höst.

INTERVJU: Seppo Iisalo BILDER: Eeva Kangas

### Hur framskrider projektet, Borgå Energis fjärrvärmechef Ari Raunio?



– Byggandet av fjärravläsningsystemet inleddes under sommaren. I det första skedet ansluts omkring 200 fjärrvärmekunder i området vid Sibeliusbulevarden, Rönnvägen och början av Värbergavägen till systemet. Målsättningen är att ansluta ytterligare drygt 400 kunder nästa år och resten av fjärrvärmekunderna före utgången av år 2012.

### Hur går mätarbytet till?

– Borgå Energis montör kontaktar kunden på förhand för att avtala om lämplig tidpunkt för ett besök. Om mätaren är relativt ny behöver den inte bytas ut. Inuti mätaren installeras ett radiokort och vid behov en liten antenn. Endast äldre mätare byts ut.

### Hur sker fjärravläsningen av mätarna?

– Vi bygger ett helt nytt radionät till vilket mätarna ansluts. Mätarnas förbrukningsdata överförs till vårt fakturerings-system via radionätet.

### Vem äger mätarna och vilket är kundens ansvar?

– Mätarna är Borgå Energis egendom. Fjärravläsningen medför ingen förändring av kundens ansvar.

### Behöver kunden göra något?

– Kunden behöver inte vidta några åtgärder. Avläsningsordern till den helt automatiska mätaren skickas från Borgå Energi via radionätet.

### Förpassas den traditionella förbrukningsanmälan till historien?

– Javisst. Fjärravläsningsystemet ersätter den traditionella förbrukningsanmälan, som alltså inte längre behöver göras.

### Vilken annan nytta har kunden av fjärravläsningsystemet?

– Den automatiska överföringen av aktuella förbrukningsuppgifter står som garanti för exakt och korrekt fakturering. En annan fördel är att eventuella fel upptäcks snabbt, vilket effektiviserar kundbetjäningen. ☺



## En epok går till ända

Christer Allén går i pension den 1.2.2010. Under hans ledning har Borgå Energi utvecklats till en central regional aktör också på fjärrvärmens område med totalt närmare 1700 kunder i Borgå och Lovisa.

TEXT: Rolf Gabrielsson BILD: Niclas Mäkelä

När Christer Allén 1975 kom till dåtida Borgå stads elverk som fjärrvärmeingenjör var fjärrvärmekunderna 18.

Ganska snart fick han ett stort strategisk val att förbereda – hur trygga tillgången på energi? – Först tänkte vi bygga en egen värme-central, antingen i Jonasbacken eller Värberga, men innan vi hann skrida till verket dök nya alternativ upp, berättar Allén.

Sydfinska Kraft Ab kunde leverera värme från sitt kraftverk i Tolkis och Neste spillvärme från raffinaderiet i Sköldvik.

– Spillvärmen hade ändå inte räckt till och en egen produktion hade blivit för dyr, så vi stannade för Sydfinskas erbjudande.

### Trumf på hand

Leveranserna av fjärrvärme från Tolkis kom i gång i slutet av år 1981. Innan leverans-

avtalet hann löpa ut byggde Borgå Energi i Harabacka sitt första egna, gasdrivna värmekraftverk. Det togs i bruk år 1991.

– Det byggdes med tanke på framtiden, men blev en trumf på hand för oss i förhandlingarna om kraftverket i Tolkis, som Sydfinska vid det laget ville bli av med, småler Allén.

– Vi hade i det läget klarat oss bra med Harabacka, så vår förhandlingsposition var stark. Förhandlingarna ledde till köp.

– Om vi lämnat Tolkis hade det sannolikt betytt slutet för kraftverket, tror Allén.

Bolaget lyckades senare tidtabellsmässigt optimalt med omändringen av driften vid kraftverket till enbart biobränsle.

– Om det var tur eller skicklighet från vår sida är svårt att säga, men utsläppshandeln kom lämpligt just efter övergången till bio-

bränsle, vilket gav oss utsläppskvoter att sälja.

### Lyckligt lottad

Christer Allén säger sig vara lyckligt lottad som fått vara med och bygga upp en samhällsmässigt viktig verksamhet.

– Jag har också haft förmånen att få lära mig nya saker an efter som verksamheten utvidgats, det har hunnit bli en hel del med åren.

Det kunskaps- och erfarenhetskapalet är dessvärre omöjligt att ge i arv. Det tar Allén med sig när han börjar livet som pensionär.

Några speciella planer för sin pensionärs-tillvaro har han inte.

– De första veckorna sitter jag väl i gungstolen, och sedan kan jag ju börja gunga...

– Skämt å sido, det blir väl att vara mera på landet, det finns säkert både det ena och det andra att syssla med. ☺



På flisberget invid värmekraftverket i Tolkis minns direktör Christer Allén med tillfredsställelse övergången till hundra procentig biobränsleanvändning.

# Ljuset och skuggor nas dans



”Allmänbelysningen får vara diskret.”

**Gårdsbelysningen är som allra bäst då ljuset och skuggorna balanserar varandra i den mörka höstkvällen.**

TEXT: Seppo Iisalo BILD: Päivi Ahvonen

Gården är ett av egnahemshusets mest underbara element. För att kunna njuta av gården och det gröna rummet även under andra tider på året än under de ljusa sommarmånaderna, lönar det sig att lägga lite extra arbete på gårdsbelysningen. Inredningsplanerare SI **Maija-Riitta Riuttamäki** drar paralleller mellan gårdsbelysningen och inomhusbelysningen.

– I vartdera fallet behövs allmän belysning och punktbelysning. Den allmänna belysningen får gärna vara dämpad och diskret, medan man med punktbelysningen kan lyfta fram olika detaljer såsom växter, träd, stenläggningar, terrasser och vattenelement.

## Undvik stark belysning

Egnahemshusets gård är en helt annan miljö än en allmän park, där belysningen skall göra det tryggt att vistas även under dygnets mörka timmar. Enligt Maija-Riitta Riuttamäki skall man inte sträva efter att efterlikna parkbelysningen på den egna gården.

– Risken är att belysningen blir för stark.

Om man vill belysa fasaden bör belysningen helst vara diskret.

– Entrén utgör ett undantag, eftersom man ju måste hitta dörren och nyckelhålet.

Vid porten kan man installera armatur med rörelsedetektor för att öka säkerheten och hålla objudna gäster borta. Eftersom de flesta besökarna ju har goda avsikter bör man dock undvika lampor som lyser besökaren rakt i ansiktet.

## Personliga lösningar skapar unik stämning

Var och en kan utforma trädgårdens eller gårdens belysning efter egen fantasi.

– Själv undviker jag för synliga armaturer, eftersom ju ljuset är det viktiga i gårdsbelysningen.

Lampor som är nedsänkta i marken längs gångarna fungerar på samma sätt som inomhuslampor i golvet.

– Det viktigaste är att gårdsbelysningen skapar stämning och balanserar mörkret mot ljuset på önskat sätt. Genom rätt placering kan man dessutom avgränsa olika gårdspartier.

– Planter, buskar, träd, stenpartier, terrasser och vattenelement som belyses underifrån är vackra detaljer, som ger gården rymd på ett helt annat sätt än några lyktstolpar här och där, betonar Maija-Riitta Riuttamäki. Enligt henne är belysta träd imponerande under alla årstider och i alla former:

– Med eller utan löv och framförallt klädda i rimfrost en kall vinternatt. ☺

## Expert hjälp

Det lönar sig att planera gårdsbelysningen omsorgsfullt som en del av helheten, gärna tillsammans med en belysningsplanerare, landskapsarkitekt, trädgårdsplanerare eller någon annan expert.

Man åstadkommer inte en lyckad gårdsbelysning genom att rusa till närmaste affär och köpa utomhusarmaturer som man sedan placerar här och där på gården.

Det lönar sig att börja med en kartläggning av området.

Vad vill jag belysa och hur? Finns det annan belysning i omgivningen?

Är gården belägen i ett bebyggt område eller på en avskild plats där stjärnhimlen syns? Samma belysning kan se helt olika ut i olika gårdsgivningar.

Hurudan allmän belysning vill jag ha och vilka detaljer vill jag framhäva med punktbelysning?

Efter att idéerna knutits samman och belysningsplanen är färdig kan man börja leta efter lämplig armatur och utrustning.

Om planeringen görs först i affären är chansen att lyckas väldigt liten.

## Ny parkbelysning från Borgå Elnät

Borgå Elnät Ab har planerat och installerat belysningen i Borgå stads nyaste park. Parken invigdes den 12 september som ett led i firandet av 200-årsminnet av Borgå Lantdag. I samband med invigningen avtäcktes också ett lantdagsminnesmärke.

Planeringschef **Kari Janhunen** berättar, att parkbelysningen är indirekt.

– Ljuset är riktat uppåt mot en spegel, därifrån det reflekteras nedåt. Vi vill på det här sättet använda energin till att lysa upp omgivningen och inte luften, förklarar han.

Den här belysningstypen har konstaterats fungera speciellt bra just i bland annat parker. Det här är den tredje platsen, där Borgå Elnät installerat indirekt belysning.

Armaturena kommer från Tyskland medan belysningsstolparna är inhemska. I armaturena används energisnåla metallhalogenlampor. Belysningspunkterna är närmare 30 till antalet.

Avsikten har varit att också installera punktbelysning för minnesmärket i mitten på parken.

– Det är ändå inte slutligt bestämt, säger Janhunen. Vi skall först på ort och ställe testa om det behövs en punktbelysning eller om det räcker med den allmänna belysningen.

Parkbelysningen har beställts av Borgå stad. Planering och installation har skett i nära samarbete med stadens parkenhet och stadsträdgårdsmästare **Mikko Kaunisto**, som planerat parken.

I stadsplanen bär den nya parken på Västra Åstranden namnet Engelparken. Namnet ändras dock sannolikt ännu i höst till August Eklöfs park i enlighet med en vädjan, som riktats till stadsstyrelsen. De över 3000 personer, som undertecknat vädjan, anser att ett lokalt och kulturellt namn passar bättre än Engel.

Parken har anlagts på de marker, där kommerserådet **August Eklöf** under slutet av 1800-talet gjorde sina banbrytande insatser för företagsamheten i Borgå och där han av ett flertal olika enheter skapade en stor industriell helhet.





## Energianeuvontaa: Esittelyssä Porvoon Energian myyjät

Myyjä tekee paljon muutakin kuin puhdasta myyntityötä. Hän myös esimerkiksi neuvoa, selvittää mahdollisuuksia, laskee hintoja ja huolehtii urakoiden aikataulusta. Hän on oman alansa paras asian-tuntija, jolta saa vastauksen mieltä askarruttavaan kysymykseen useimmiten ihan puhelinsoitolla.



### 1. Peter Tallberg, liittymispalvelupäällikkö

– Vastaan sähkö- ja maakaasuliittymistä ja niihin liittyvästä asiakaspalvelusta. Suurin osa asiakkaita on yksityishenkilöitä. Myös kerrostaloja ja liikekiinteistöjä rakentavia yritysasiakkaita toki löytyy.

Toissa Porvoon Energialla olen ollut 15 vuotta. Maakaasun jakeluosuus on ollut vastuualueellani jakelutoimintamme aloittamisesta saakka. Keväällä siirryin sähkömittaripuolelta liittymien myyntipuolelle. Mieleeni tulee äskettäin sattunut tapaus, jossa pöydälleni oli jätetty soittopyyntö, jonka aiheena oli ”liittymän korotus”. Soitin asiakkaalle ja ehdin jo esittelemään seuraavaa sulakekokoa, muutostöitä ja ulkokeskuksen hintoineen, kun paljastui että kyseessä olikin liittymisohjon seinäkiinnityksen nostaminen kymmenen senttiä korkeammalle. Tämä tuli asiakkaalle huomattavasti halvemmaksi.

Parasta tässä työssä ovat hyväntuuliset asiakkaat. Monelle talonrakentajalle tällainen iso urakka saattaa olla kertaluonteinen asia elämässä, joten siihen liittyy paljon odotuksia ja toiveita. Pääosin saan tehdä töitä todella positiivisten ihmisten kanssa.

### 2. Markus Weckström, sähköntuotintipäällikkö

– Erikoishinnoitellut sähkönsopimukset, esimerkiksi yrityssovimukset kuuluvat vastuualueeseeni, sekä neuvonta sähkönkulutus- ja urakointiasioissa. Osallistun myös sähkötariffien hinnoitteluun ja valvontaan sekä sähköliittymien- ja niihin kuuluvien urakointien myyntiin. Päätehtävämme sähköpuolella on sähkö- sekä verkkopalvelujen myynti. Suoritamme myös jossain määrin sähköurakointia tytäryhtiömme Porvoon Sähköverkko Oy:n toimesta.

Suurjännitepuolen vikapäivystys kuuluu myös tehtäviini, joten hyvin haasteellisia tilanteita voi joskus syntyä. Parasta työssä ovat erilaisten asiakaskontaktien tuomat, välillä hyvin vaihtelevat tehtävät.

### 3. Mikael Hämäläinen, asennuspäällikkö

– Vastaan asennuspalvelun toiminnasta. Myymme lähestulkoon kaikenlaisia sähköalaaan liittyviä asennus- ja huoltotöitä yksityishenkilöille, yrityksille ja kunnille.

Työpäiväni koostuu muun muassa työtilausten vastaanotosta ja organisoimisesta. Lisäksi käsittelemme tarjouksia ja pidän yhteyttä asiakkaisiin. Markkinoin myös asennuspalveluamme.

Jokainen päivä on erilainen. Pyrin kuitenkin siihen, että aamupäivällä hoidan toimistotyötä sekä teen työmaakäyntejä. Iltapäivällä suoritan asiakaskäynnit ja tapaamiset, käyn läpi seuraavan päivän asennustyöt ja tilaan tarvittavat materiaalit.

### 4. Ari Raunio, kaukolämpöpäällikkö

– Kaukolämpöverkosto, sen rakentaminen ja verkkoon liittymiset ovat iso osa toimenkuvaani. Teemme selvityksiä sekä annamme opastusta ja neuvontaa esimerkiksi eri lämmitysvaihtoehtojen välillä. Pääosin asiakkaat ovat yksityishenkilöitä ja kiinteistötyöntekijöiden edustajia, sekä lämmitystapaa vaihtavia kiinteistöjä että uudiskohteita.

Vaihteleva, monipuolinen työ ja laaja työnkuva takaavat sen, että yksikään päivä ei ole samanlainen kuin toinen.

### 5. Kjell Rosenqvist, kaukolämmön myynti, Loviisa

– Kaukolämmön myyntiin lisäksi myös verkon rakentaminen on vastuullani.

Kaukolämpöä rakennettaessa kartoitamme ensin tilanteen, ja kun päätös rakentamisesta on tehty, tiedotamme alueen asukkaille. He ottavat meihin itsenäisesti yhteyttä ja solmimme sopimukset suoraan heidän kanssaan. Taloyhtiöiden kanssa neuvotellaan yhtiön isännöitsijän välityksellä, ja hän vie asian eteenpäin hallitukselle.

Tuomme putket sisälle taloon, ja käymme kaivureitin ja liittymiskohdan asiakkaan kanssa läpi, mutta asiakas hankkii tarvittavat laitteet itse. Neuvomme aluisti laitehankinnoissa ja muussa, mikä jää asiakkaan hoidettavaksi. Tyytyväisen asiakkaan positiivinen palaute tekee iloiseksi. On myös hienoa, että työssä pääsee liikkumaan, eikä koko päivää tarvitse istua tietokoneen ääressä.

## Energirådgivning: Borgå Energis försäljare presenterar sig

Försäljaren, som även har andra uppgifter än försäljning, ger råd, kartlägger möjligheter, gör priskalkyler samt planerar och övervakar tidsscheman. Som expert inom sitt eget område svarar försäljaren på kundernas kvistiga frågor och kan oftast lösa knuten per telefon.

### 1. Peter Tallberg, chef för anslutningstjänster

– Jag ansvarar för el- och naturgasanslutningarna samt den därtill hörande kundbetjäningen. Största delen av kunderna är privatpersoner, men förstås finns det också företagskunder som bygger höghus och affärsfastigheter.

Jag har jobbat 15 år på Borgå Energi. Naturgasens distributionssida har hört till mitt ansvarsområde ända sedan vi började med den. På våren flyttade jag över från elmätarsidan till anslutningsförsäljningssidan. Jag kommer att tänka på en händelse för en tid sedan då man hade lämnat ett ringbud på mitt bord gällande ”höjning av anslutning”. Jag ringde upp kunden och hann redan bjuda ut nästa säkringsstorlek, ändringsarbeten och utecentral med tillhörande priser innan det kom fram att det gällde en höjning av en anslutningskabels väggfäste med tio centimeter. Det blev

en avsevärt billigare affär för kunden.

Det bästa med det här jobbet är de trevliga kunderna. För många husbyggare kan ett sådant stort projekt vara en engångsföreteelse i livet så det finns mycket förväntningar och önskemål. I de allra flesta fallen får jag jobba med verkligt positiva människor.

### 2. Markus Weckström, elförsäljningschef

– Mitt ansvarsområde omfattar uppgörande av specialprissatta företagsavtal samt rådgivning i elförbruknings- och entreprenadärenden.

Jag deltar även i prissättningen och övervakningen av eltariffer och i försäljningen av el-anslutningar och där tillhörande installationer. Vår huvuduppgift är att sälja el- och nättjänster. Vi tar även i viss mån emot beställningar på elentreprenader som utföres av vårt dotterbolag Borgå Elnät Ab.

Till mina uppgifter hör också deltagande i högspänningsnätets fel-jour, som ibland kan bjuda på mycket utmanande situationer.

Det bästa i jobbet är de mycket varierande uppgifterna som de olika kundkontaktarna kan föra med sig.

### 3. Mikael Hämäläinen, installationschef

– Jag ansvarar för installations servicen. Vi tillhandahåller privatpersoner, företag och kommuner nästan allt inom segmenten el-installation och underhåll.

Jag tar emot beställningar, administrerar arbetet, gör offerter, håller kontakt med kunderna och marknadsför vår service.

Ingen dag är den andra lik. Jag strävar efter att sköta kontorsarbetet och arbetsplatsbesöken på förmiddagen och att förlägga kundbesöken och andra möten till eftermiddagen, då jag även går igenom installationsarbetena för följande dag och beställer material.

### 4. Ari Raunio, fjärrvärmechef

– Administrationen av fjärrvärmenätet, utbyggnaden av nätet och nätslutningarna är en central del av mitt arbete. Vi gör olika utredningar och vägleder kunderna i bland annat valet av uppvärmningsalternativ. Kunderna utgörs huvudsakligen av privatpersoner och representanter för fastighetsbolag. Objektet är i allmänhet nybyggen och fastigheter vars uppvärmningssystem byts ut.

Det varierande och mångsidiga arbetet står som garanti för att alla dagar är olika.

### 5. Kjell Rosenqvist, försäljning av fjärrvärme, Loviisa

– Jag ansvarar för försäljningen av fjärrvärme och för utbyggnaden av nätet.

Utbyggnaden av fjärrvärmenätet inleddes med en kartläggning av området. Då vi har fattat byggbeslut informerar vi invånarna. De som är intresserade av en anslutning kontakter oss, varefter vi träffar individuella avtal.

Borgå Energi drar in fjärrvärmeröret i huset, men kunden skaffar själv den behövliga utrustningen. Vi ger gärna råd och assistans i frågor som gäller till exempel utrustningen. Kundernas positiva bemötande gör mig glad. Jag stortrivs med att få röra på mig under arbetsdagen – att bara sitta framför datorn blir tråkigt i längden.